

Akcia: Slovenský raj
1. deň - Stolica

Lokalita: Stolické vrchy

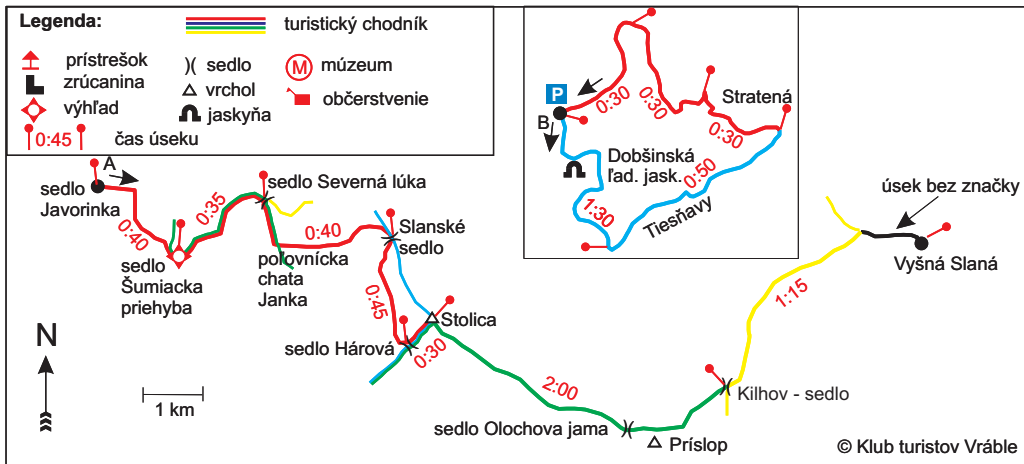
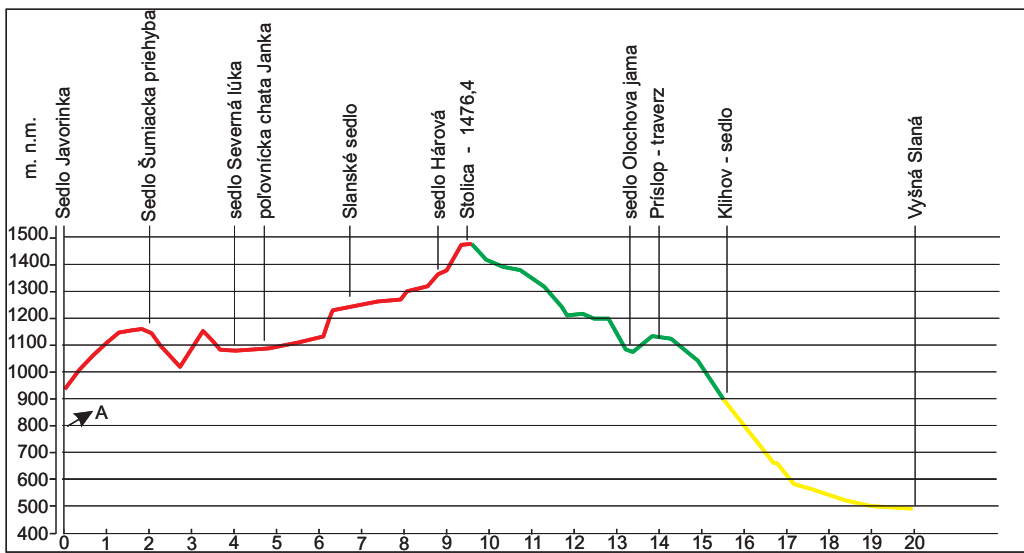
Trasa A Prevýšenie: 620 m
Dĺžka trasy: 20,0 km
Čas bez prestávok: 6:25 hod.
Zdroj: Turistická mapa VKÚ
č. 124, Slovenský raj
č. 135, Stolické vrchy

Trasa B Prevýšenie: 350 m
Dĺžka trasy: 11,0 km
Čas bez prestávok: 3:50 hod.
Zdroj: Turistická mapa VKÚ
č. 124, Slovenský raj

Dátum: 10.07.2009

Tiesňové volanie:
112

Poznámky:

Trasa A: sedlo Javorinka - Slanské sedlo - Stolica - sedlo Olochova jama - sedlo Kilhov - Vyšná Slaná

Trasa B: Dobšinská ľadová jaskyňa, parkovisko - Dobšinská ľadová jaskyňa, jaskyňa - Tiesňavy - Stratená - Dobšinská ľadová jaskyňa, parkovisko

Mapy: VKÚ č.124, 135

Popis trasy A:

Trasu začneme v sedle Javorinka a úp červenej vystúpame cez viaceré sedlá na vrch Stolice. Tento úsek červenej značky je záverečným úsekom Rudnej magistrály, ktorá začína v Zlatých Moravciach, pokračuje cez Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy, Javorie, Poľanu, Veporské vrchy a Muránsku planinu. Mnoho úsekov tejto magistrály sme prešli na minulých túrach (Inovec, Poľana, Hrb, Klenovský Vepor), tu sme po prvý krát. Zo Stolice pokračujeme pohrebeni po zelenej až do sedla Kilhov. Tu zabočíme vľavo a po žltý pokračujeme až po asfaltku medzi obcami Rejdová a Vyšná Slaná. Pokračujeme vpravo po asfaltke do obce Vyšná Slaná. Pozor, tu opustíme žltú značku!

Popis trasy B:

Z parkoviska vystúpame smerom k Dobšinskej ľadovej jaskyni. Je to jediná prístupná jaskyňa v Slovenskom raji. Treba využiť príležitosť na návštevu tohoto unikátu. Po prehládke jaskyne pokračujeme po modrej, prejdeme dolinou Tiesňavy až do obce Stratená. Tu zabočíme vľavo po červenej Stratenským kaňonom povedľa cesty a železničnej trate. Obídeme cestný tunel po starej ceste a prezrieme si po akkej ceste sa kedysi jazdilo. Pokračujeme po červenej stratenským kaňonom k parkovisku pod Dobšinskou ľadovou jaskyňou.

Stolické vrchy - sú najvyššou časťou Slovenského rudohoria. Najvyšším vrchom je Stolica (1477m). Geologická stavba je veľmi komplikovaná. Jednotlivé vrstvy boli značne rozlámané a premiešané tektonickými pohybmi. Sú tu žuly, kryštallické bridlice a aj pieskovce. Masív stolice je vybudovaný z kryštallických bridlic.

Slovenský raj - je pohorie krasového charakteru. Podľa typologického členenia je Slovenský raj zaradený k tzv. plošinovému typu krasu. Na modelácii reliéfu sa uplatňuje okrem korózneho činnosti vody aj jej erózna činnosť. Rôzne geologické podložie, rozdielna geomorfologická hodnota hornín a uplatnenie selektívnej erózie podmienujú vznik a zachovanie samostatných plošín, ktoré sú rozdelené sústavou kaňonov a tiesňav, a tiež vznik masívnych chrbtov a menších kotlín na okraji územia. V reliéfe národného parku dominujú dve základné geomorfologické jednotky, ktoré majú najväčšiu zásluhu na jeho atraktivnosti a pritažlivosti. Sú to krasové plošiny a riečne doliny. Je tu niekoľko charakteristických útvarov pre ktoré je Slovenský raj tým čím je:

Tiesňavy - sú úzke, hlboko zarezané doliny, smerom hore mierne rozšírené, ktoré rozčleňujú planiny Slovenského raja. Majú strmé, často až kolmé svahy, v pozdĺžnom profile majú pereje, prahy až vodopády. Známe sú tiesňavy ako Suchá Belá, Veľký Sokol, Malý Sokol, Kyseľ, Malý Kyseľ, Sokolia dolina s najvyšším vodopádom v Slovenskom raji (70 m vysoký Závojev vodopád), Seify. Medzi tiesňavy rátame ešte Soklicu, Zadné diery, Zadnú Čirgu, Tiesňavy, Bielu vodu a iné kratšie prielomové úseky dolín.

Kaňony - sú hlboké úzke prielomové doliny kaňony vytvorené alochtónnymi tokmi. Oproti tiesňavám sú širšie s mohutnejšími tokmi a majú pomerne vyrovnaný spád. Toky sú lemované strmými až kolmými vápencovými svahmi. Na

území Slovenského raja sú 2 kaňony, a to kaňon Hornádu a kaňon Hnilca. Kaňon Hornádu, nazývaný Prielom Hornádu je epigeneticko-antecedentný kaňon prerézavajúci vápencový masív s kolmými ľavobrežnými svahmi. Kaňon Hnilca vytvára typický kaňon zarezaný do vápencov. Vznikol procesom antecedencie a vytvorili sa na ňom tzv. zaklesnuté meandre. Známý je ako Stratenský kaňon.

Podzemný kras - Slovenský raj má bohatú vyvinutú podzemnú kras v podobe jaskýň a priepastí. Počtom jaskýň patrí Slovenský raj medzi najvýznamnejšie na Slovensku. Na tomto území dosiaľ známych 385 jaskýň. Najvýznamnejší je jaskynný systém Stratenskej jaskyne, ku ktorému sa okrem Stratenskej jaskyne pripočítava jaskyňa Psie diery, Dobšinská ľadová jaskyňa, Zelená jaskyňa, Vojenská jaskyňa a i. Tento jaskynný systém je dlhý približne 21,7 km a hlboký 194 m. Stratenská jaskyňa je so svojou preskúmanou dĺžkou druhá najdlhšia jaskyňa na Slovensku. Je v nej zároveň aj najväčší podzemný priestor na Slovensku - Rozprávkový dóm s objemom vyše 79 000 m³ s dĺžkou 192 m, priemernou šírkou 46 m a výškou 11 m.

Dobšinská ľadová jaskyňa je dlhá 1 232 m a 112 m hlboká. Ide o inaktívnu fluviokrasovú jaskyňu v strednotriasových vápencoch s mohutnou ľadovou výplňou. Ľadová výplň sa vyskytuje vo forme vrstevnatého podlahového ľadu, ľadopádov, ľadových stalagmitov a stĺpov. Najväčšia hrúbka ľadu 26,5 m je vo Veľkej sieni, celkový objem ľadu je 110 132 m³. Charakterom zaľadnenia patrí medzi najvýznamnejšie ľadové jaskyne na svete a je aj jedna z najnižšie položených ľadových jaskýň.

Z ostatných jaskýň Slovenského raja je pozoruhodná Medvedia jaskyňa, dlhá 487 m. Je to významná paleontologická lokalita s bohatým výskytom kostí vyhynutého jaskynného medveďa (Ursus spelaeus).